

Oude Kerk, zondag 9 mei 2021

ds. G.J.A. Veening

---

gelezen: Jesaja 45:15-19 en Johannes 15:9-17

5

titel: Zichtbaarheid.

Gemeente van onze Heer Jesus Christus.

Kortgeleden herlas ik oude boeken, boeken nog uit het huishouden van mijn ouders. En op een moment ontdekte ik dat er helemaal geen plaatjes in stonden, zelfs geen tekeningen. Ik miste ze niet, want in mijn hoofd maakte ik plaatjes van wat ik las. Zo werkt het dus, ik maak een beeld van wat ik lees en ik denk dat ik niet de enige ben. En heel veel wordt afgebeeld met plaatjes, met beelden, een grafiek geeft een beeld van het verloop van de pandemie en die grafiek zegt soms meer dan de cijfers...tenminste zo gaat het mij. Een foto zegt soms meer dan woorden, en sommige foto's zijn heel bekend geworden. Het vrijheidsbeeld wordt door velen herkend, net zoals het monument op de Dam in Amsterdam. Woorden worden gesproken en blijven hangen, het beeld van een kranslegging blijft ook op het netvlies staan. Het beeld is belangrijk voor ons, om te onthouden, om te zien en om in ons hart te bewaren.

20 Daarom zou het ook zo mooi zijn als God gewoon zichtbaar zou zijn. En niet alleen in onze tijd, nee, ook in de tijd van Jesaja, de 2^e Jesaja die leefde in de ballingschap. En hij noemt het ook, de neiging van mensen om godenbeelden te maken, hij noemt dat meer dan eens en ook in het gedeelte van vanmorgen. Godenbeelden en de makers van de godenbeelden zetten zich te kijk. Omdat God zich als het ware verborgen houdt, in ieder geval niet zichtbaar is in een godenbeeld. God is ook niet zichtbaar in een eik, zoals op andere plaatsen wel gedacht is. God is ook niet zichtbaar in een groot glimmend bankgebouw, ook niet zichtbaar in een grote villa met drie limousines voor de deur om maar iets te noemen. God is niet zichtbaar op een poster met daarop de afbeelding van een populaire politicus, God is niet zichtbaar op een troon, God draagt geen kroon dus. God is wel de hoogste majesteit, maar toch niet zichtbaar. Er zijn er die dat wel denken, al dan niet bewust, er zijn er die maar al te graag offers brengen voor dat grote gebouw, voor die villa, of voor die populaire politicus.

35 God is dus niet gewoon zichtbaar en dat geldt ook voor bijvoorbeeld de liefde. Waar Jesus over spreekt. Liefde kun je niet zien, de liefde zelf niet. Je kunt het wel merken als mensen van elkaar houden, in welke vorm dan ook. Liefde heeft verschillende vormen en die kun je wel ervaren, maar liefde zelf kun je niet zien. Je kunt wel een verliefde blik zien of een blik van genegenheid en begrip, je kunt wel zoiets voelen van verwantschap en vertrouwelijkheid. Maar liefde zelf, dat gevoel, die emotie, die kun je niet zien. Je kunt een schilderij maken met beelden van liefde en daar kun je ook heel creatief mee zijn, maar het beeld van de liefde zelf krijg je niet op het doek. Want het rode hart mag symbool zijn van de liefde, het is niet de liefde zelf. En een beeld van God, een godenbeeld mag symbool zijn van God, maar is niet God zelf. Jesaja, die 2^e Jesaja dus, vertelt ons nog wel iets anders....God is niet zichtbaar, het woord van God is wel aanwezig. Dat woord is niet verborgen. Dat woord is hoorbaar, het is rechtvaardig en wat aangekondigd wordt is waarachtig. En dat is mooi gezegd. Maar.....kan ik het woord van God horen? Ja, ik kan de Bijbel lezen, ik kan zelfs verschillende vertalingen naast elkaar leggen, tot aan het Gronings aan toe en dat helpt me vaak wel, die verschillende vertalingen, dus er kan echt wel iets. Maar ik

50 weet ook dat de Bijbel helaas vaak misbruikt is, of bepaalde teksten zijn misbruikt. Ik
weet ook dat in naam van het geloof oorlog is gevoerd en geweld is gebruikt. Er zijn
dus wel wat valkuilen te noemen, los van het feit dat sommige teksten op
verschillende manieren kunnen worden uitgelegd. De tekst van de Bijbel maakt als
55 het ware een geschiedenis door en de betekenis van de woorden kan veranderen
door de tijd heen en Gods woord is dus lang niet altijd hoorbaar en verstaanbaar. In
ieder geval niet voor mij. En toch staat het hier, hier bij Jesaja, dat God niet in het
verborgene spreekt. Het is dus in ieder geval zaak voor mij dat ik blijf luisteren en blijf
lezen en blijf kijken naar de tekst. Een tekst zonder plaatjes, zonder tekeningen. Die
60 mag ik er zelf bij maken in mijn hoofd. Maar dan moet ik wel kritisch blijven naar mijn
eigen tekeningen.
Het is dus nogal een weg om iets van God te zien en om de woorden echt te horen,
een weg om te gaan waarbij je steeds moet weten dat de waarheid veranderlijk is
omdat de tijd verandert.
En is er dan ook iets dat wel zichtbaar is en duidelijk en concreet? Want dat willen
65 we toch graag? Wat ik in deze gedeelten lees en wat mij duidelijk voor ogen komt dat
God van ons houdt met een oneindige liefde en dat er een opdracht voor ons ligt om
van mensen te houden. Jesus zegt het op dat moment heel duidelijk: dit draag ik
jullie op, heb elkaar lief. Heb elkaar lief, en dan staat daar een woord dat je ook mag
vertalen met betrokkenheid en genegenheid. Het is dan geen verliefdheid, om het
70 maar heel duidelijk te zeggen. Het is betrokkenheid en genegenheid. En die mag
zichtbaar worden, ja de uitingen er van. En in de betrokkenheid wordt ook iets van
Gods woord hoorbaar en zichtbaar. Waar mensen om elkaar geven en elkaar de
ruimte geven, daar wordt iets van God zelf zichtbaar. Afgelopen week stonden we stil
bij de oorlog die afgelopen is en vierden we de vrijheid. Het is zonneklaar dat vrede
75 een teken is van liefde en in de lijn ligt van het woord van God. Het is zonneklaar dat
vrede ook een werkwoord is. Aan vrede moet je werken, vrede moet je doen en de
vrijheid van na '45 is nog geen vrede in de zin van Gods woord. Die vrede gaat
namelijk samen met gerechtigheid, die vrede kent geen racisme, in die vrede heeft
de mens met een buitenlandse achternaam dezelfde kans op een baan als de mens
80 met een Nederlandse achternaam om maar iets te noemen. In de vrede van Gods
rijk mag je je eigen vrijheid vieren, maar vergeet dan niet Myanmar, Syrië en welk
land dan ook. Die vrede ontstaat als mensen om elkaar geven, in een liefde van
betrokkenheid, in het maken van excuses ook als het nodig is. Heb elkaar lief, dat
betekent dat je ook excuses kunt maken voor wat in het verleden gebeurd is. Heb
85 elkaar lief, dat betekent ook dat je respect toont voor de ander en de ander voor jou.
Dan mag je ook uitspreken wat genegenheid en betrokkenheid in de weg staat. En in
het uitspreken van wat in de weg staat wordt waarschijnlijk een weg zichtbaar zonder
die hindernissen. Heb elkaar lief, liefde en genegenheid zijn wegen om te gaan. Die
liefde heeft geschiedenis, die liefde heeft toekomst. Daarom zijn deze woorden van
90 Jesus heel duidelijk en hoeven ze door de tijd heen niet steeds vertaald te worden.
De liefde kan zichtbaar worden in de tekens van de liefde. Dan wordt de liefde dus
toch zichtbaar en in dat groeiproces komen de levens van mensen bij elkaar. Als in
een weg door de tijd.
In de liefde wordt veel zichtbaar en worden wij zichtbaar als de mensen die we zijn.
95 Met al ons vallen en opstaan, met alles wat anders zou mogen en op den duur, zo
geloof ik, ook anders zal zijn. Omdat God van ons houdt, en zij is de eerste die
liefheeft. Omdat God van ons houdt en op die manier niet verborgen is, niet
verborgen blijft. In de liefde wordt zichtbaar wat zichtbaar mag zijn, de liefde die

100 vasthoudt, de liefde die ook in liefde kan loslaten, de liefde die bevrijdt, die vrede sticht. Die liefde maakt God zichtbaar, zo laat Zij zich zien. Amen.